

L' IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA.

ORGA Y XEREMIES D' UNA SOCIEDAT DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número. . . . . 2 céntims.
 Fóra de Palma » . . . . . 2 1/2 »
 Números atrassats » . . . . . 4 »

Sonará cada dissapte, si té vent a sa flauta.

S' envían es números a domicili, sant a dins Ciutat com a ses Viles, pagant per adelantat a s'Administració Cadena de Cort n.º 11), 1 pesseta a conte de 16 números.

¡¡JA 'U ES!!

SA REVEL-LA.

A n'es quatre cantons pròp de ca Don Tòni ja hey havia es dissapte horabaxa abans de sa fésta de s'añy que vengué devant, un caramull de taulons y un esbart d'atlòts qu'hey botavan y feyan truy. Uns quauts sobre-posats axecavan es pèus-drets p'es cadafal a fòrsa de crits y de confusió, y quant amb sa méua dòna arribant de la vila varem passá per devall es travessés, reparárem qu'aquells homos suavan com a hòus, a fòrsa de ses qu'havian fètes y de s'aygordent qu'havian beguda.

Tot es carré y carrerons veynats estavan més nêts y mostravan més animació que de costum. Ses criades davan òli a ses portes de ses entrades ó fregayan ses baules de llautó: ses mestresses emblanquinavan ses branques des portal y ses llindes de ses finestres; ses joveletes planxavan dins ses botigues y estudiets es vestit d'escambray de l'añy passat ó sa cania blanca de son pare, ó passavan es lassos de flòch carmesí a sa túnica d'indiana vert-de-poma. Ets *horzateros* feyan verbes amb ses séues conegudes y parroquianes, lladrant sense repòs *fresqueee! fresqueee!*; ja comensava a haverhi disputes p'es trasts de vendre vellanes y *castañolets*; es veynats treballadors tornavan de sa feyna y s'aturavan a sa taverna d'es cantó per prende un *refòrs*; alguns sobre-posats compartian ses pedres p'es *festès* donant llòch a ses quexes d'es propietaris de fròntis nous que volían que los alluñasen, y a ses reclamacions de ses mestresses de portalet que totes los volían devant ca-séua. De ses cases de *qu'hi ha dalt* sortian criades amb tòrca-boques agafats per ses quatre puntes, y des *fatumbos* y botiguetes nius y nines xupant sa cloveya de llimona y s'escorxeta de cañella des manjá-blanch. De portal a portal es confreres y confrasses se mostravan *sa part*, bravetjant uns perque tenian una

pesada sense òs, y flastomant ets altres perque sa séua tota era *ñirvis, caramelles, tumrums y ossins*. Amb una paraula, tant de moviment y ses banderes de totes formes y colós que estirades de pòrxo a pòrxo se movian amb s'embat, y ses xeremies, tam orinos y fabiòls donavan un aspècte agradable a n'aquell carré qu'a les hores no tenia cap veynal concirós ni cap cara que no fos alegre.

Crech per demés dí que de ses Enramades ja vatx enviá devant, devant, un missatge a ca Don Tòni, y a mòdo de correu de *gabinete*, amb un pané, que en tals casos sòl servi per fé treure bona cara a n'es ciutadans y amagá sa vergoña a n'es pagesos. Un rollet de quatre ó cinch sobre-posats esquitarells xerrava amb misteri dins s'entradeta, y per lo pòch que vatx sentí era cosa clara qu'havian tengut paraules amb so Clavari.

Pujárem, y Don Tòni mos rebé axí com milló va sèbre, lo matex que Doña Tomasa y n'Esperanceta.

Después des truyet de reglament, de darse maneta, besadetes, rossegá cadires, preguntá per sa familia, fé mil oferiments, preguntarse s'edat, paupá sa ròba, dirme Doña Tomasa qu'havia sabut triá y de repetirme que m'havia portat com un homo perque *complia* sa paraula que de vení a sa fésta los havia donada, després d'havé maretjat sa méua dòna que no conexia tal familia y que me mirava com per a dirme: *¿X' tal axò es veritat?* vatx poré prende alé, que ja me feya prou falta.

Es Clavari me paregué un pòch enfadat, mirava a sa séua fiya de coua d'uy, treya contes amb sos dits y conversava tot sòl. Doña Tomasa conexia que jò heu conexia y estava mal aplé, y n'Esperanceta mostrava una verdadera impaciència. Sòls dexá Don Tòni ses séues meditacions, quant sa méua dòna tregué de dins sa canastra ahont hey duya ses faldetes de seda y sa demés ròba, un caxonet amb ses alhaques, perque ja s' sab qu'una pagesa a fésta, sense *cordoncillo*, es lo matex qu'una fragata a viat-

ge sense amarres. Tòt d'una que sa creu de pedres verdes va lluhí en mans de Doña Tomasa, ell allargá ses seues per prenderlè y per dirmos amb tò protecto:

—*Convendrà qu'heu posem a bon llòch, avuy que per aquí hey habita tota casta de gent.*

Encare no va havé girat s'esquena Don Tòni, quant Doña Tomasa s'arribá amb ayre familiar, y amb veu de confidència mos va dí:

—Ja 'u veuen: no hey pòt havé cap fésta *complida*: després des maldecaps es méu señó ha hagut de disgustarse fa un rato amb alguns sobre-posats, perque si los dexavan fé, sa fésta seria lo més mesquí del mon, amb s'escusa que no hey há *fondo*... gentussa!... lo que vòlen es beure molt, fé una bona véga... triá una bona *pesada* y tapá sa boca a n'es Clavari amb sa llengo d'es hòu, ets uys amb sos dos fanals de colós y maretjarló amb ses tres tocades de sa música quant ha acabat sa d'es cadafal. Cada añy tal vespre com anit teniam es costum d'aná a prende aygo-gelada... enguañy amb tantes feynes no hey porém aná, però n'Esperanceta els hi acompanyará. Convé qu'hey vajin dejorn, perque llavò s'horxata s'aclareix y perque han de essé aquí d'hora per sopá, ántes que a sa taverna d'es cantó comens sa revel la d'es glosadós.

Es temps de dí axò, n'Esperanceta ja s'havia posat sa manta y estava més xelesta qu'un passarell. Quant anavam a axecarnos per partí, sortí son pare que mos despedí de mala gana, y sa séua dòna mos va dí amb mala intenció:

—Alerta que no los robín sa méua fiya.

Don Tòni amb torpe disimulo tragué una bossa de seda verda, cridá sa polla que ja era a mitjan escala y donantli una pesseta li digué a s'oreya:

—*Fem quedá bé.*

—Buenas noches D. Pablo... Buenas noches D.ª Francisca... A los piés de V. Esperancita.

Aquests tres saludos en forasté mos

desparà tot d'una que posàrem pèu à carré, un jove alt y prim y que per causa de sa pòca claró que allà feya no vatx conexe tot d'una. Contestats es saludos y haventme distrèt y returat un pòch per atravessà un aplech de gent que feya ròl-lo à una brega de bergantells, ja me vatx trobà tot sòl à n'es costat de sa dòna, y devant, devant, mos anavan molt afañats, còll tòrt y conversa tirada fent un grupo de figures de ventay, n'Esperanceta y aquell que aquesta anomenà Don Paco.

Na Francina no sabia que dirhi y lo matex me passava à mí. Mos miràrem y sensè dirnos rès convenguèrem en que aquells dos pinsans ja devian entendre's, suposat que no escupian per no pèdre paraula, y sobre tot, qu'ell ja mos devia conexe quant mos havia dit es nòms sense errarsè. Passàrem pròp d'un festé, y sa mèua dòna me pegà una colzadeta confidencial y me fè reparà qu'aquella fatxa no li era desconeguda. Llavò vatx procurà fixarme més y més, y de ses nòstres observacions, després de descartats es levitin, es bastonet amb cadena, es calsons de mejicà, sa corbata amb xorraquet, es còll de camia de llaua, sa barbata nazarena, es quevedos, s'endivia perfumada y es capell de tambó de mel-la, resultà que tot lo pòch que quedava era s'humanitat d'eu Francesquet, es fuy del Sen Mateu, un veynat nòstro homo de bé à carta cabal. que té just lo necessari per podè à fòrsa de feyna menjà faves tot l'any à la vila perque es sèu bergant puga menjà arròs cada diumenge a Ciutat. Aquest, segons me va dí son pare, un diumenge sortint de missa, estudia per metge à hores perdudes y escriu ses altres à ca un procuradó. Estava tot satisfet perque es sèu bergant li envia unes cartes tan espinzellades qu'es secretari de la vila no entén moltes paraules *recolades* qu'hey há, que les ha de cerca à un llibre còm un missal y que tal funcionari públich li diu que aquelles paraules rares se diuen *termes poètics*.

La veritat: ni na Francina ni jò sabèrem lo qu'haviam de fè, y creguèrem que lo milló era no dí ni fè rès. Vatx reparà que sa claró des fanals los produhia un efecte contrari à n'es que produex à ses ninetes d'ets uys des moxos, perque aquestes amb sa llum fòrta se contrèuen y aquells se separavan, y al revés, tot d'una que passavam un pòch de fosca ja parexian *duo in carne una*, ó lo que s' lo matex, dues ànimes dins un còs.

Prenguèrem gelat à Can Solé, y vatx fè còm qui no havè conegut es miracle de la vila, y axò que me donà llòch à parlà amb ell una trepitjada (en mallorquí) que supòs involuntaria, à un des meus uys de poll.

A n'es moment de pagá, tan distrèts estavan ell y ella que no s'en adonaren. De Can Solé volgué n'Esperanceta que

anassem à fé unes quantes vòltes p'es Born, y llavò volia es sèu *Abelardo* que arribassem à menjà un meló à ses ròques de sa faròla des Moll.

Eran les nòu y tornàrem à ca Don Tòni. Sense més explicacions, es fuy des méu veynat, se despedí repelint es tres saludos d'entrada (sempie en forasté) abans d'arribá à la vista de ca n'Esperanceta. Aquesta procurá sèbre si l'haviam conegut, pero no tragué pua, de lo qu'ella paregué molt contenta. Ja eram baix des balcó y hey verem Doña Tomasa que remanava es cap y feya señes y gèstos d'impaciència a sa sèua fiya. D'un prònte no l'entengué n'Esperanceta, però quant forem dins s'entrada se pega tòchs p'es front y se queixá amargament d'un descuyt qu'abans de sortí amb sa pressa, havia fèt. Pujàrem, y sa mare la rebé en es replá amb tants d'escòlts y encadura que trastorná del tot aquella pòbre al-lòta.

Era bò de véure qu'alla passava qualque còsa bastant sèria perque Doña Tomasa s'hi posás; però no me vatx atreví a badá barres perque à casa estèrna sa prudència moltes vegades ha d'aufegá sa generosidad.

Després de moltes consultes y plo-rayetes, mos fèren entra à sopá, sense qu'hey fos Don Tòni. Vatx proposá que l'esperassem, y sa sèua espòsa me contestá qu'ell abans de sortí havia advertit que no soparia. Més de dues llàgrimes vá mescla amb s'aygo n'Esperanceta; y sa mare per molt que tragués fòrtes de flaqueza no pogué lográ que no vèsem es sèu trastorn y sobresalt.

Es papé que nòstros estèrns fèyem comensava a essè desagradable: a sa mèua dòna li porian encendre un llucquet à sa cara, y varem arribá à un punt en que sa generosidad, à pesá de lo que abans he dit, va havè d'aufegá sa prudència. De sa manera milló que vatx sebre, vatx demaná lo que passava. Doña Tomasa s'axecá de sa taula per sortí d'es menjadó a fi que sa criada no sentís rès, y quant atravessavam sa salèta una potada que parexia qu'havia d'esfondra sa casa, obrí sa porta, y un capell de trona rebut demunt una taula y Don Tòni més encès qu'un pèbre entraren à un temps. Amb un bramul y una seña va maná a sa sèua dòna y à sa sèua fiya que s'en entrassen; sa mèua les seguí, y pegantme arpada à un brás, aquell homo que parexia una fiera, me fè entra casi per fòrsa à dins es sèu despatx. Doná volta à sa clau, de part dedins, quant sa criada hagué entrat llum, tragué una pistòla roveyada y un papé arrauulat de dins sa levita; tirá aquesta demunt un banquillo y posá s'arma y es document demunt sa taula, tirá es guardapits demunt una cadira, després d'havè tret sa caceròla de plata, se desfé sa corbata de satí nègre embotonada demunt es clotell, se desembotoná sa camia y dextantse caure demunt un sofa-

net, tirá ses botes à un recó posantsè ses sabatilles brodades y es casquete de punt de ganxet, obra de sa sèua fiya.

(Acabará.)

PAU DE LA PAU.

MAL HUMÓ.

Si trobau un empleat
Que tenia bon destino
Y qu'era prou afectat
De fé temps en es *cassino*;
Y are el veys cop-piu, cop-piu,
Amb so capell copetjat,
Sa levita que li riu,
Y ell magre y mal afeytat;
No vos hi poseu devant,
Que prest girará en redó:
Còm que l' dexaren cessant,
L'homo está *de mal humó*.

Si veys un municipal
Que trèu contes amb sos dits,
Que no sèu per cap portal
Conversant amb sos amichs;
Que va un poch abandonat,
Y es sabró sempre li frega,
Y es fa tròns si hey ha altercat
O donetes qu'arman brega;
'Xaulo fè: si súa el pobre,
No es que sùhi de caló:
Fa cinch mesos que no cobra,
Y axò el té *de mal humó*.

Si qualque pich heu notat
Un sabaté qui se grata,
Que no canta y va arrufat
Y dexa y pren sa sabata;
Y à tots es fadrins los xòca
Veurel qui sèu de costat,
Y si qualcun d'ells el tòca,
Ja l' teniu tot usurat;
Y maleyeix ses empènes
Y es tirapèu y es tacó,
Es qu'un esplet de... morènes
El fa está *de mal humó*.

Qualque fornè devertit
Fa verbes amb ses criades
Qu'hey van à comprá ensaymades
Y los conversa petit.
Però si tant se descuyda,
Per vago el trèuen des forn,
Y es diumenges ja no s' cuyda
D'anà de vega p'es Born.
Cansat de vayveretjá,
Va perdent es bon coló,
Y de tant qu'añora es pa,
L'homo está *de mal humó*.

¿La veys à n'aquella criada
Que primé era tant del riure?
Sa tristó que d'aferrada
Are no la dexa viure.
¿Si vèsseu lo que plorá
Demunt es Moll s'altre dia
Qu'es Retgiment s'embarcá...
De llavò ensa va mostia.

Ni canta, ni's fa sa cóna,
Ni s'estreñy gens es gipó:
Fins que ténga un' altre *en-jove*,
Estara de mal humó.

Y jò que de tantes còses
Glosava un temps, tot xelést,
Are, jayet, de ses glòses
Ja comens à pèrde es quèst.

M'ha fèt fugí sa glosera
Es mal temps qu'hem conseguit;
Y vatx perdent sa cantera,
S'alegría y es delit.

Y fins y tot, ja tench ánsia
Que no'm tractin de xambó
Are que per L'IGNORANCIA
Fas glòses de mal humó.

SEN GURRIÓ.

LLITS Y LLITERES.

Ja's hora de que tornem dí quatre paraules a n'es constructós de mòbles mallorquins, suposat que cap des periòdichs d'aquesta capital s'ocupa d'ells més que per estamparlos una *gazetilla* laudatòria cada pich que des séus tallers surt una *pressa* per qualque noviy de nomenada.

Seguint sa nòstra manía, (cadascú té sa séua en aquest mon de lòcos) passarém revista a ses diferents classes de llits qu'altre temps s'usavan à Mallorca, y dexant es llits de banchs y pòsts y es catres de tisora à una banda, comensem p'es llits *entorcillats*.

Aquests eran es que tay arreu se construïan, de nogué, de moré, de tarongé teñits de nègre, y fins y tot de poll, segons es possibles y es gust des qui los pagava. ¿Qui no los té per vists? No hey ha cap casa un pòch arrelada dins sa nòstr' illa qu'encara no en conservi qualcun, maldament sia arreconat p'es pòrxos.

Sa séua forma, si bé no era de lo més artística, era sumament senzilla y pròpia; pues ben vestits amb so séu pavelló y cobricèl dins un dormitòri des sigle passat, en que s'entorcillavan ses cames des bufets y es barrerons des ferros de balcó, cumplian ses condicions que relacionan es mobiliari amb sos edificis.

Altres classes de llits eran aquells *trabayats* à torn ficso, fent des séus pilàs y balaustres un'espècie de galeries capritxoses, adornades amb escultures y filetons daurats, y mostrant à sa capsalera plateresca un escut ó figura de Sant, tot de relléu.

Altres classes de llits foren aquells, que creym de igual època, construïts també en es torn la major part des séus elements, però adornats amb profusió d'hydries y florons que unes vòltes eran de sa mateixa calitat de lleña, y molt sovint de bronzo ó de llautó daurat, fent

tres y quatre ordes d'arcadetes à sa capsalera apiramidada. D'aquesta darrera classe s'en conservan alguns notabilissims, per s'abundància y riquesa de trabay, encare qu'acusen clarament sa decadència des hòn gust, y à lo derré de tot es del-liris des *Xurriquerisme*.

Però quant s'alta Arquitectura doná tom, passant de sa llibertat absurda a n'es rigorisme de ses regles dictades p'En Vitruvio y p'en Viñola, s'arquitectura baixa (qu'axí s'anomena s'art de projectá y construhí mobiliari) també va gira en sech ses aradores, y abandonant aquells estils se va inspirá en sos modèl·los de caracte més ó ménos grèch que mos degueren vení amb so renaxement italia. Y veys còm comensaren à ferse aquests llits de capsalera plana embotits de diferents lleñes, representant en es capsal *el Himeneo*, ninles y cupidos y mil escenes amoroses, entre mitx de rams y flòrs, tot calcat demunt ses composicions més típiques de sa pintura pompeyana. Es pilàs ja mostravan per coronament un capitell quadrat, y ses *gregues* y es cordellons de fuyes d'olivera y murta guarnian es frisos y cuxeres embotides amb una pulcritud maravellosa.

Es per demés advertí que des matex temps y òbra de ses matexes mans, son es cantaranos y demunts de taula que se veyen fènt jòch amb aquests llits.

Diguem, per acabá, que à principis d'aquest sigle ets embotits de lleñes comensaren a caure de mòda y entrá sa d'esculturá es mobiliari seguint en part sa tradició grèga, en lo de ses formes y alegories; axí es que veyem es llits de caoba que s'nòstros pares estrenaren, en forma de canapè, aguantats per grifos ó per aguiles daurades, y amb alegories completament paganes per coronament ó dalt sa capsalera.

Descrits demunt, demunt, es *tipos* més notables des llits qu'han susat à Mallorca, anem à veure es qu'arc están més en hòga.

II.

Es nòstros fustés, (*ebanistes* se diuen) mal inspirats per lo qu'han vist à Barcelona, interpretant malament ses quatre estampes franceses, (regussay titulat estil de Lluís XIV) desconeguent casi per complet s'art de dibuxá, y desitjosos de fé *qualque cosa nova*, s'han destexinat, tu pòts y jò no puch, à construhí mòbles de tota casta que, judicats baix des punt de vista artístich, son lo més dolent y de més mal gust que en tots concèptes hajim vist may.

Suposat qu'un'altra vegada parlarem des *banchs* y *cadires*, y que feym contes ocuparnos un'altre dia de ses *caxes* y *arquilles*, concretemmos avuy à n'es *llits* y *lliteres*.

Dexem está es lletets de caoba amb ses cuxeres llises, fèts de pacotilla, per

tot arreu, que sòlen servi per la pagesia y p'es ciutadans novis de pòques sòltes. D'aquests no heu paga dirne res.

Si mos mirám es llits de caoba amb embotits de zinch, veurém que per patrons des séus dibuxos y bojits sòlen servirse d'uns entretayaments sense més objècte que fé rumbo, omplint ets espays à la babel·lana y sense regles, ni sentit comú, ni tò ni sò. Entrelassats de filetons, y paumes, y pavos reals y bailarines, y nabs y florerés; tot hey cap, en tal d'aprofitá es buyt y es plè d'aquell metal. Mos sembla que per tota trassa es qui construexen aquests llits, deuen agafá un diari y unes tisores, dins un quarto fosch, y allá entretayan, y lo que surt, surt.

Si mos miram es llits de xicarandana (caoba teñida) que s'umplen d'escultures, veurém aquells pilàs que semblan, per lo tafarrut, es qu'hey ha en es Moll per fermá barcos; aquelles cuxeres bojides per demunt y per devall que à fòrsa de cantells y cornalons engègan ses mans des qui s'hi arramba; aquella capsalera carregada de fuyatge que sembla ha d'esclafá es cap des qui hey dòrma; aquelles hydries rebassudes y plènes de punxes còm à carxòfes bordes; y amb una paraula aquell caramull de formes estrañes y exagerades que sòls donau idea des malísim gust y falta d'eyma des séus constructós.

—Es qu'axò agrada à n'es parroquians, (mos dirán ells.) Si, los agrada perque vòltros heu après de fé aquests llits amb pòca feyna aparentantne molta, y los ho dau barato; los agrada perque no los n'ofèriu de millós y més agradables formes; los agrada perque vòltros heu imposat sa *mòda*, y aquí vivim à terra de monéas.

Y si ets *ebanistes* que llegirán aquest article mós demanan, còm los han de fé, los contestarém aquí matex: procurant imitá es hòns modèlos, antichs ó modèrns; aquells de formes senzilles y apropiades; escatimant ets entretayaments y ses mol·lures curves, estríes y fuyaca y piñes y ramells à l'ayre; perque sa verdadera ornamentació ha d'essé triada y colocada sòls en es punts més principals.

No mos proposám donarlos regles, perque es impossible apuntarles dins poch espay. Tant sòls los podem aconsejá y heu repetim, que lluy d'*inventá* mòbles rars, procurin *copiá* aquells que son reconeguts per acertats modèl·los, entre es distints gèneros qu'hem mencionats. Res d'aquests pilàs y barrerons tornetjats à mòdo d'enfilays de prunes; res d'aquests escarabats francesos qu'en forma de litografies mos han duyt sa peste des modèrn xurriquerisme.

Si à Palma fos possible celebrá una exposició de mòbles, amb una secció retrospectiva, y se fés un àlbum des més interessants, que no n'hi manca-rien, tal vegada d'aquest mòdo es nòs-

tros *ebanistes* prendien bon camí y se restabliria es bon gust dins es nòstro pòble. Però, ¡dòtze anys há que de tant en tant anunciam aquesta idea y ningú l' escolta! (a)

Venturosament, S. A. R. s' Arxiduch d' Austria dona un bon exemple amb so museu que posa à Miramar, ahont s' hi pòden veure la major part de mòbles restaurats; y gracies à n' axò s' ha despertat un pòch s' amor à lo antich; y de tant en tant veym construirse llits entorellats y tornejats; y gracies à n' axò pareix qu' es señoriu està dispòst à patrocinar un nòu renaxement, que bé se necessita.

Are seria hora d' establí de bon-deveres una classe de dibux aplicat à ses Arts y à s' Industria, pues desgraciadament hem de confessá qu' es menestrals fustés que ténen desitx de aprende, no ténen mèdis ni ocasió de trobá qui los instruesca gratis, còm succehex à totes ses capitals de s' importancia que té Palma.

En resúmen: hem vist qu' abans de néxe nòstros, à Mallorca sabian fé llits y *llits artístichs*; y qu' avuy en dia que tant bravetjam d' inteligents sòls sabem fé *lliteres*, la major part *Uetgissimes*.

B. F.

XEREMIADES.

¡Dien que s' altre dia, no há una setmana, un matrimoni, homo y dòna, dormian lo més descansat, còm de costum. Y amb axò, ell comensá à fé grans crits y à fé tals estamenetjades que amb un revés tirá sa dòna à baix.

—Juan, Juan! ¿que tens? li deya sa dòna, amb un susto de mòrt.

—Fòch! de fòch! *de fuego!!*; no més feya cridá aquell, sense aturarse de fé manades y de tirá còses.

—Juan, despertet! Juan!! ¿Que dèu tení es méu homo? Jò no veix fòch per lloch, Bon-Jesuset!....

—Fòch! de fòch! *banderillas* de fòch!!

Al cap derré se despertá.

Era que somiava essè à n' es tòros.

Sa dòna torná en sí; y mentres se colgava altre pich à devòra ell, deya:

—Axò es bò per sèbre, que 's méu homo es d' es tòros.

* *

—Juan, ¿creurías qu' es nòstro fiy, qu' es tant d' es tòros, m' ha dit que aqueix pich no hey vá?

(a) En es n.º 7 de *La Dulzayna*, any 1868, ja en parlavem. En es Pròlech de l' *Album Artístico de Mallorca*, 1873, y en alguns escrits de sa *Revista Balear* y d' *El Museo Balear* tornárom indicá sa necessitat y conveniència de celebrá exposicions retrospectives.

—Ja estich content; axí estauviará es vuyt reals.

—No 'u cregues, perqu' ha dit que s' en anirà à fé una véga, y per poch que gast li costará el doble.

—Bé, però al manco se treurá sa panxa de mal any.

—No 'u cregues, perqu' ell lo que farà será gastarhó en such, y si no juga.....

—Bé, però si pèrt, demá de bon diluns se posará à fé feyna.....

—No 'u cregues, perque segons noticies, s' en anirán avuy y estarán dos dies.....

—Bé, però, veèm, axí prendán ets ayres y se divertirán bé y honestament.

—No 'u cregues, perque casi es segú qu' agafará una escañadura, ó que trabucarán, ó que.....

—Bé, però axò li servirà d' escarment, y.....

—No 'u cregues, perque.....

—¡Bé! ydò que fassi lo que vulga, y no m' ho contis.

¡Vaja una dòna més *profidiosa!*

* *

Suposám que si encara no han dit res a n' es sementé de part demunt sa teulada de ca' l Beato Alonso, (entre Montission y s' Institut) ha estat perque s' espera que à la pagesia hajin segat per tot, y llavò aprofitaran una ó dues colles de segadós escaradés; però, si havian de prende es consej de L' IGNORANCIA, aprofitarian una màquina *Ranssomes-Sims*, únich mèdi de sortirne aviat; y llavò heu podrian dú à batre demunt s' era de l' Hospital.

Veurém còm se fara. (l' res y duch res.)

* *

Diu *L' Ancora* que ha corregut per Mallorca un forasté replegant dragons y sergantanes y tota casta d' animals reptils.

Per grossa qu' haji féta sa cassada, estam segús que n' baurán dexats molts. ¡Llastima que no fletas un vapor y mos netetjas sa nostra illa de tota casta de reptils!

A un que fés aquest miracle, si que li podrian dona es títol de verdadé amich del país.

* *

Es baños de mar de devant sa Portella, de despuysahi ensa ja estan ubèrts.

Es qui hey vajin, poden confia de trobarhi sa matexa comoditat y es matex bon servici d' ets anys anteriors. Y amb axò y lo atenta y servicient que s' ha mostrat sempre s' empresa per contenta tothom, ¿qui sera que amb aquesta caló no hi vaja à pega una sòtola?

Un altre dia que ja hi serém anats, en parlarem amb més espay.

* *

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—A *bou cey*, picaròl nou.
SEMBLANSES.—1. *En qu' hey pòsan aygo.*
2. *En qu' hey muyan.*
3. *En que té inglesos.*
4. *En que pica.*

QUADRAT.....—*Rifa-Inés-Ferro-Asos.*
FUGA.....—*En s' estiu, casi may plou.*
CAVILACIÓ.....—*Mal de cap.*
ENDEVINAYA.....—*S' aggordent.*

LES HAN ENDEVINADES:

Totes:—*Dos Marmolistes, Moròu, Pèp Nòno, Un Quimich, Lau Tibicriste, Papuys, Cop-pití y Un Sabatè en diluns.*
Vuyt:—*Un Indioté, Un Punxa engegat, Dos Tranquils y Voracita.*
Sis:—*Un Nèu, Llocco y M. Olecrab.*
Y tres no més:—*Taròl Toscana.*

GEROGLIFICH.

AGOST

PREMIO.
VALE POR.....

NIN

Que

TISIS FEBRA PIGOTA

UNA CASADA AMB 4 INFANTS.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s' assembla un potecari à un castell?
2. ¿Y un castell à un texidó?
3. ¿Y una iglesia à una *corrida* de braus?
4. ¿Y una pentinadora à un joch de cartes?

LLOSCO.

TRIANGUL DE PARAULES.

. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .

Omplí aquests pichs amb lletres que de traves y diagonalment, digan: sa 1.ª retxa, un llinatge; sa 2.ª, una pedra; sa 3.ª, lo que té ò ha tengut tothom; sa 4.ª, un gran depòsit de sal; sa 5.ª, lo qu' es un jugadé de tant en tant; y sa 6.ª, una lletra.

UN INDIOTÉ.

PREGUNTES.

1. ¿Quantes revòltes fá un cá, abans d' ajou-rersé?
2. ¿Quines son ses dònes del mon que ténen més ganes de casarsé?
3. ¿Còm pòt una dòna arribá à essè mare sense tení infants?

P. PEXET.

ENDEVINAYA.

Coranta son qui m' estreñen
Tant còm pòden apretá:
Y es dia que tots m' alluxen,
Sa méua vida ha acabat.

UN LLUCHMAJORÉ.

(Ses solucions dissapte qui bé st som vius.)

17 JUNIOL DE 1880.

Estampa den Pere J. Gelabert.